

*Mladen Sedar
Tihana Nemčić
Jelka Gošnik*

SAMOPROCJENA EFIKASNOSTI STUDENTICA ZAGREBAČKOG SVEUČILIŠTA U FUTSALU

1. UVOD

Futsal dolazi od portugalske ili španjolske riječi FUTbol ili FUTebol (nogomet) i SALon ili SALão (dvorana), a prevodi se kao dvoranski nogomet (Fútbol de sala). Futsal je relativno novi sport koji u našoj zemlji još nije dosegao profesionalnu razinu kao u razvijenijim europskim zemljama Španjolske, Portugala, Rusije i Italije. U Hrvatskoj se futsal naziva i mali nogomet, međutim, službena pravila FIFA-e i UEFA-e, prema kojima se održavaju natjecanja u cijelome svijetu propisuju futsal igru 4+1 (4 igrača u terenu i vratar) te igru isključivo manjom i težom loptom br. 4. Najuspješnija futsal zemlja jest Španjolska koja je do 2012. g. osvojila 4 europska prvenstva. Posljednje europsko prvenstvo osvojili su upravo u Hrvatskoj, održanog u Zagrebu i Splitu od 31.01. do 11.02.2012. dok je reprezentacija Hrvatske osvojila 4. mjesto. Kao i muški, i ženski je futsal prepoznat u zemljama Španjolske i Portugala dok u Hrvatskoj postoji samo jedna liga, liga Varaždinske županije u futsalu za žene. Hrvatski nogometni savez, pod čijim se okriljem nalazi futsal, sve više prepoznaje važnost ovog sporta, dok je kao takav prepoznat i na razini Zagrebačkog sveučilišta koje od sezone 2009/10. organizira zagrebačku sveučilišnu ligu u futsalu za žene – studentice visokih učilišta. Prve dvije sezone zabilježeno je natjecanje šest fakulteta, dok se sezone 2011/12. taj broj povećao na čak devet fakulteta zagrebačkog sveučilišta. Nadalje, u Hrvatskoj ne postoje istraživanja u području ženskog futsala te je zbog daljnjeg razvoja i napretka ovog sporta po prvi puta provedeno i ovo istraživanje kako bi se prikupio što veći broj podataka o djevojkama uključenih u sustav nogometa, odnosno futsala.

2. CILJ ISTRAŽIVANJA

Primarni cilj ovog istraživanja jest prikupiti prvi put podatke o ženskim nogometašicama uključenima u sustav dvoranskog nogometa, tzv. futsala. Drugi je cilj utvrditi samoprocjenu efikasnosti u futsalu nogometašica, selekcionirane populacije, studentica zagrebačkog sveučilišta.

3. UZORAK

Uzorak istraživanja čini 55 nogometašica, studentica zagrebačkog sveučilišta koje pohađaju devet fakulteta: Kineziološki fakultet (7), Ekonomski fakultet (8), Prirodoslovno-matematički fakultet (7), Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet (6), Prehrambeno-biotehnološki fakultet, (6), Medicinski fakultet (7), Veterinarski fakultet (7), Filozofski fakultet (6) te Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije (1), koje se ujedno i natječu u zagrebačkoj sveučilišnoj ligi u futsalu za žene.

4. INSTRUMENT PRIKUPLJANJA PODATAKA

U istraživanju je korišten revidirani upitnik samoefikasnosti u nogometu K. Šamije (2011) prilagođen ovom ženskom uzorku.

5. UZORAK VARIJABLI

Upitnik kojim su mjerene nogometašice, studentice zagrebačkog sveučilišta, sastoji se od 32 čestice. U svakom retku potrebno je zaokružiti stupanj vrijednosti pojedine tvrdnje kojima se efikasnost registrira na 5- stupanjskoj Likertovoj skali: tvrdnja br. 1 - potpuno netočno, tvrdnja br. 2 - uglavnom netočno, tvrdnja br. 3 - nisam sigurna, tvrdnja br. 4 - uglavnom točno, tvrdnja br. 5 - potpuno točno. Nogometašice su mjerene prilikom održavanja natjecanja u kojem sudjeluju, najčešće subotama, nakon odigrane utakmice ili prije početka iste.

6. METODE OBRADE PODATAKA

Za obradu podataka korišten je programski paket STATISTICA 9. Izračunati su parametri deskriptivne statistike za 32 čestice. Podaci su analizirani tako da su određene distribucije odgovora za svaku česticu, kao i distribucije ukupnog rezultata.

7. REZULTATI I DISKUSIJA

U tablici 1 nalaze 32 čestice, postoci pojedinih odgovora (%) te aritmetičke sredine (AS) i standardne devijacije (SD) rezultata u pojedinim česticama upitnika samoefikasnosti u nogometu.

N	ČESTICA	Potpuno netočno	Uglavnom netočno	Nisam sigurna	Uglavnom točno	Potpuno točno	AS	SD
		Postoci %						
1.	Znam udariti loptu unutarnjom stranom stopala.	1.82	-	9.09	41.82	47.27	4.33	0.79
2.	Znam udariti loptu glavom.	7.27	3.64	34.55	38.18	16.36	3.53	1.05
3.	Sigurna sam da mogu predriblati suparnika i onda kada igramo protiv bolje momčadi.	14.55	27.27	41.82	7.27	9.09	2.69	1.10
4.	Ne odustajem od skoka na dugu loptu niti kad je suparnik vrlo snažan i agresivan.	5.45	5.45	25.45	34.55	29.09	3.76	1.10
5.	Čvrsto i agresivno napadam i idem u oduzimanje lopte i onda kad je suparnik vrlo kvalitetan i brz.	3.70	5.56	31.48	35.19	24.07	3.70	1.02
6.	Kada sam umorna izbjegavam duel igru.	5.45	29.09	36.36	23.64	5.45	2.95	0.99
7.	Razumijem taktiku malonogometne igre.	-	7.27	34.55	41.82	16.36	3.67	0.84
8.	Kada mi igrači prigovaraju zbog neodigrane lopte i promašene prilike, ja i dalje ne gubim povjerenje u preciznost svog udarca.	3.64	9.09	38.18	30.91	18.18	3.51	1.02
9.	Lako odustajem od driblinga kada se na utakmici nalazi puno gledalaca.	30.91	25.45	25.45	16.36	1.82	2.33	1.14
10.	Znam udariti loptu vanjskom stranom stopala.	1.82	9.09	27.27	27.27	34.55	3.84	1.07
11.	Sigurna sam u svoje dodavanje i kada je suparnik vrlo brz i dobar u defenzivnoj igri.	3.64	10.91	32.73	41.82	10.91	3.45	0.96
12.	Što je suparnik snažniji, to ja čvršće i agresivnije ulazim u duele.	3.64	9.09	27.27	34.55	25.45	3.69	1.07
13.	Odustajem od čuvanja igrača i oduzimanja lopte igraču koji me već predriblao.	38.18	43.64	12.73	1.82	3.64	1.89	0.96
14.	Sigurna sam u svoj udarac i kad se na голу nalazi izvrstan vratar.	10.91	3.64	30.91	23.64	30.91	3.60	1.27
15.	Znam zaustaviti/štopati loptu.	1.82	1.82	7.27	34.55	54.55	4.38	0.85
16.	Znam voditi loptu tehnikom rolanja (donom).	14.55	12.73	14.55	32.73	25.45	3.42	1.38
17.	Ne bojim se primiti loptu ni kada me napada izuzetno brz i agresivan protivnik.	1.82	7.27	21.82	45.45	23.64	3.82	0.94
18.	I nakon nekoliko loše primljenih lopti, ne plašim se primiti sljedeću loptu.	3.64	5.45	21.82	50.91	18.18	3.75	0.95
19.	Nisam sigurna u svoje primanje lopte kada se igra izuzetno važna utakmica.	14.55	27.27	23.64	27.27	7.27	2.85	1.19
20.	Kada igramo protiv jake momčadi radije loptu odigram od prve, kako ne bih pogriješila u prijemu.	12.73	23.64	29.09	27.27	7.27	2.93	1.15
21.	Bez obzira što sam loše raspoložena i nervozna, jednako sam sigurna u preciznost svog dodavanja.	5.45	14.55	45.45	25.45	9.09	3.18	0.98
22.	Sigurnija sam u svoj dribling kada imam kvalitetne i dobre suigrače koji će ispraviti moju eventualnu pogrešku.	1.82	5.45	27.27	34.55	30.91	3.87	0.98

N	ČESTICA	Potpuno netočno	Uglavnom netočno	Nisam sigurna	Uglavnom točno	Potpuno točno	AS	SD
		Postoci %						
23.	I kada sam lošeg raspoloženja neću pogriješiti u primanju lopte.	7.27	18.18	36.36	32.73	5.45	3.11	1.01
24.	Znam udariti loptu sredinom hrpta stopala.	7.27	7.27	25.45	34.55	25.45	3.64	1.16
25.	Vjerujem da mogu odigrati preciznu loptu i nakon nekoliko pogrešno odigranih dodavanja.	7.27	9.09	18.18	38.18	32.73	3.91	1.02
26.	Umor ne utječe na kvalitetu mog dodavanja.	10.91	30.91	40.00	10.91	7.27	2.73	1.04
27.	Neuspješni dueli me potiču na još agresivniji i čvršći ulazak u duele.	9.26	12.96	27.78	29.63	20.37	3.39	1.22
28.	Uvijek mislim kako bi moja suigračica bolje šutirala na gol u izglednoj prilici.	9.43	22.64	24.53	24.53	18.87	3.21	1.26
29.	Ne sumnjam u preciznost svog šuta ni kada sam promašila nekoliko izglednih prilika.	5.45	12.73	40.00	34.55	7.27	3.25	0.97
30.	Ne bojim se zadržati loptu u svom posjedu ni nakon što sam već izgubio loptu koju sam pokušao zadržati.	1.82	10.91	32.73	49.09	5.45	3.45	0.83
31.	I u važnoj utakmici sigurna sam u preciznost svog udarca na gol.	9.09	10.91	21.82	43.64	14.55	3.44	1.15
32.	Na moju izvedbu ne utječe kvaliteta ekipe protiv koje igram.	5.45	10.91	25.45	40.00	18.18	3.55	1.09

Iz dobivenih rezultata vidljivo je kako u bazičnim tehničkim elementima neophodnima za nogometnu igru samo maleni broj (1,82%) pokazuje nedovoljnu samoefikasnost u elementima tehnike kao što je udaranje lopte unutarnjom i vanjskom stranom stopala te zaustavljanje/“štopanje“ lopte, dok više od polovine ispitanica (54.55%) smatra da je u stanju zaustaviti, tj. „štopati“ loptu, koji element uvjetuje sudjelovanje u nogometnoj igri. Navedeni elementi uče se i razvijaju od najranije dobi (uključivanjem u sportski trening) te predstavljaju bazu daljnjoj nadogradnji i razvoju složenijih nogometnih vještina. Prilog tome govori i 50.91% onih koje se ne plaše primiti loptu i nakon nekoliko loše primljenih lopti. To itekako možemo pripisati zadržavanju samopouzdanja na vrlo visokom nivou i nakon vlastitih pogrešaka u igri, unatoč boljoj kvaliteti suparnika i broju gledalaca. Tako samo 1.82% igračica lako odustaje od driblinga kada se na utakmici nalazi puno gledalaca dok 30.91% i 25.45% tvrdnju smatra potpuno, odnosno uglavnom netočnom. Isto je tako više od polovine ispitanica (41.82+10.91%) sigurno u svoje dodavanje i kada je suparnik vrlo brz i dobar u defenzivnoj igri te čvršće i agresivnije ulazi u duele što je suparnik snažniji (34.55%+25.45%). Više od tri četvrtine ispitanica (38.18% i 43.64%) tvrdnju da odustaje od čuvanja igrača i oduzimanja lopte igraču koji me već predriblao smatra

potpuno, odnosno uglavnom netočnom, što ukazuje na nepokolebljivost i izostanak straha od mogućnosti pogreške, gubitka duela, utakmice i sl. Karakteristika futsala, manje prepoznata u velikonogometnoj igri, jest vođenje lopte tehnikom rolanja/ donom (terminologija korištena u nogometu i futsalu). Osnovni tehnički element i vještina koja čini razliku između vrhunskih igrača i rekreativaca, uči se od samih početaka i nezaobilazan je u igri, te tako omogućuje bržu i kvalitetniju realizaciju i izvedbu. Sa tvrdnjom o znanju vođenja lopte tehnikom rolanja/donom slaže se 32.73% ispitanica, dok se s istom potpuno slaže 25.45%, što čini više od pedeset posto populacije ispitanica zagrebačke sveučilišne lige unatoč kratkom vremenu od 3 godine koliko se bave futsalom. Studentice isto tako vrlo pozitivno procjenjuju svoje motoričke sposobnosti poput preciznosti. Uglavnom je sigurno u svoj udarac 23.64%, a 30.91% je potpuno sigurno u svoj udarac i kada se na vratima nalazi izvrstan vratar, dok je 38.18% uglavnom, i 32.73% potpuno sigurno u odigravanje precizne lopte i nakon nekoliko pogrešno odigranih dodavanja. Veličine aritmetičkih sredina jasno ukazuju na najveće pozitivne vrijednosti u već ranije navedenim subjektivnim procjenama sposobnosti izvođenja osnovnih tehničkih elemenata udaranja lopte unutarnjom stranom stopala (4.33) i zaustavljanja/štopanja lopte (4.38), dok mjera raspršenosti pokazuje najveće vrijednosti čestice br. 16: vođenje lopte tehnikom rolanja/donom koju smo naveli kao prepoznatljiv element futsal igre. Najmanja raspršenost ogleđa se u prvoj čestici s vrijednošću od 0.79. Najmanja je raspršenost u samoprocjeni znanja udarca lopte unutarnjom stranom stopala. Razlog je što on predstavlja jedan od osnovnih tehničkih elemenata i većina populacije nogometašica ta znanja posjeduje i prepoznaje ih u svom skupu sposobnosti, dok je nezamjetan broj onih koje ta znanja nemaju. Naspram toga, najveća raspršenost povezana je sa znanjem vođenja lopte tehnikom rolanja. Vrlo je malo djevojaka koje posjeduju kvalitetna znanja potrebna u futsal igri, pa tako i navedenog elementa. Zbog nedovoljnog obrazovanja u području futsala, približno 15% nije sigurno u svoja znanja dok isti broj ukazuje na neznanje na tome području.

8. ZAKLJUČAK

Ovo je prvo istraživanje provedeno kod nas na području ženskog dvoranskog nogometa. Uzorak je iz selekcionirane populacije, i valja zaključiti kako studentice nogometašice, s obzirom da su vrlo kratko vrijeme u relativno novom sportu-futsalu, vrlo pozitivno procjenjuju svoja znanja i sposobnosti u tome području. Zadovoljavajuća je i očekivana činjenica da samo mali broj (manje od 2%) smatra da ne posjeduje osnovna znanja i sposobnosti u području elementarne tehnike, udaraca raznim načinima i štopanja lopte, dok je s druge strane većina onih koje u tom području pokazuju visoku samoefikasnost.

Jedan od ciljeva ovog rada je potaknuti interes za ženski futsal. Potrebna je veća kvaliteta rada sa djevojkama, organizacija većeg broja natjecanja, veći broj aktivnih igračica, širenje i razvoj sveučilišnog sporta te „promocija“ futsala kao izvanredno sredstvo zabave, druženja te održavanja sposobnosti i psihofizičkog zdravlja.

9. LITERATURA

1. Šamija, K. i Bosnar, K. (2011). Zbornik radova 20. ljetne škole kineziologa Republike Hrvatske „Dijagnostika u područjima edukacije, sporta, sportske rekreacije i kineziterapije“ / Findak, Vladimir (ur.). - Zagreb: Hrvatski kineziološki savez, 2011. 258-262 (ISBN: 953-95082-7-4). Konstrukcija skale za procjenu samoeffikasnosti nogometaša.
2. Zagrebački sveučilišni sportski savez (2012). Sveučilišno prvenstvo grada Zagreba u malom nogometu za žene 11/12 http://www.zsss.hr/vijest_pregled.aspx?id=286 Skinuto s mreže 29. 3. 2012. 20:00h
3. Ojvan, I. Crofutsal (2011). Ženska ŽMNLV | Glasnik | Broj 1 <http://www.crofutsal.com/zupanijske-lige/zenska-zmnlv/> Skinuto s mreže 2. 4. 2012. 13:21h
4. Hrvatski nogometni savez (2008). <http://www.mnk-cresnjevo.hr/mnk2/images/stories/01-povijest-futsala.pdf> Skinuto s mreže 2. 4. 2012. 13:27h
5. UEFA (2012). <http://www.uefa.com/futsaleuro/index.html> Skinuto s mreže 2. 4. 2012. 13:33